

infoFAC 40

FEDERACIÓ D'ATENEUS DE CATALUNYA. Pl. Víctor Balaguer, 5, 1r. 08003 Barcelona. Tel. 93 268 81 30. ateneus@ateneus.cat www.ateneus.cat

EN PORTADA

ELS ATENEUS FEDERATS EN XIFRES

Un milió i mig de persones van assistir a les 10.500 activitats que es van programar als ateneus durant el 2016.

Els ateneus associats a la Federació d'Ateneus de Catalunya van realitzar, durant el 2016, al voltant de **10.500 activitats**, amb una assistència d'**un milió i mig de persones**. Són algunes de les xifres que recull l'Anuari 2016 elaborat durant el recent mes de març, després de consultar una mostra de 125 ateneus (el 73,5%) dels 170 federats l'any passat.

La mostra revela que les entitats que van facilitar les dades aporten un total de **86.000 persones associades**, amb una mitjana de 500 per entitat. Els 50 són els anys de mitjana d'edat de les associades i dels i les membres de les juntes directives. Un terç dels membres de la Junta són dones. Pel què fa al personal dels ateneus adherits, de les 4.275 perso-

nes, 3.590 són voluntàries i 684 són remunerades.

El pressupost total de les entitats estudiades supera els **24 milions i mig d'euros**. Cal destacar que durant el 2016, els ateneus han invertit **5,6 milions d'euros en obres de millora i rehabilitació**, i que pel 2017 tenen una previsió inicial de 3,2 milions d'euros per aquest concepte.

La distribució territorial indica que **més del 70% dels ateneus federats es troben a la província de Barcelona**, mentre que es detecta que Lleida és la província amb menys federades. El document mostra que una característica dels ateneus és que la majoria d'ells disposa d'una seu social pròpia, de propietat o de lloguer. El 84% disposa de teatres (39.650 butaques) i

cafeteria/restaurant; el 82% té sales polivalents; el 67% té sala d'exposicions; el 44% té biblioteca i el 40%, equipaments esportius. El conjunt dels ateneus federats disposa de més de **179.000 m²**.

També s'ha computat la incidència comunicativa de les entitats: les xarxes socials formen part de la vida dels ateneus, malgrat no tots s'hi han adaptat de la mateixa manera: el 95,5% té pàgina de *Facebook*; el 92,5% té portal web; el 72% és present a *Twitter*; el 72% té butlletí electrònic; el 51% edita una revista o butlletí en paper i el 45,5% ha publicat un llibre de l'entitat. L'Anuari 2016 es pot consultar a www.ateneus.cat.

ATENEUS ADHERITS A LA FAC. PRINCIPALS RESULTATS (taula 1)
(univers 170)

Activitats		10.513
	Assistents	1.493.475
Nombre total d'associats		86.121
	Mitjana d'associats per entitat	507
	Mitjana d'edat dels socis	50
Junta directiva	Mitjana de membres junta directiva	9
	Mitjana d'edat junta directiva	49
	Mitjana d'homes junta directiva	6
	Mitjana de dones junta directiva	3
Personal		4.275
	Voluntaris	3.590
	Personal remunerat	684
Pressupost	Mitjana	143.641 €
	Total	24.419.000 €

Activitats
programades
10.500
Assistents
a les activitats
1.500.000

PASSEM COMPTES

VISITES A ENTITATS

Entre els mesos de gener i abril del 2017 s'han realitzat visites al territori per tal de conèixer de primera mà la realitat de les entitats federades i acostar-nos també a les entitats no federades:

Federades:

- **Agrupació Congrés**
BARCELONA (Barcelonès)
- **Centre Catòlic de Sants**
BARCELONA (Barcelonès)
- **Foment Martinenc**
BARCELONA (Barcelonès)
- **Ateneu Familiar**
SANT BOI DE LLOBREGAT (Baix Llobregat)
- **Societat el Casino**
SANT ANDREU DE LA BARCA (Baix Llobregat)
- **Casino Llagosterenc**
LLAGOSTERA (Gironès)
- **Ateneu Familiar**
SANT VICENÇ DELS HORTS (Baix Llobregat)
- **Ateneu Ordalenc**
ORDAL (ALT PENEDÈS)
- **Societat Cultural i Esportiva la Lira**
BARCELONA (Barcelonès)
- **Centre Cultural Les Preses**
LES PRESES (La Garrotxa)
- **Orfeó Popular Olotí**
OLOT (La Garrotxa)
- **Societat Coral Diadema Corberenca**
CORBERA DE LLOBREGAT (Baix Llobregat)
- **Cercle Catòlic de Gràcia**
BARCELONA (Barcelonès)
- **Foment Cultural i Artístic**
MOLINS DE REI (Baix Llobregat)
- **Casino del Masnou**
EL MASNOU (Maresme)
- **Societat Coral i Recreativa el Ciervo**
SABADELL (Vallès Occidental)
- **Societat Cultural i Recreativa La Unió Mas Rampinyo**
MONTCADA I REIXAC (Vallès Occidental)
- **Centre Agrícola i Social**
PLA DEL PENEDÈS (Alt Penedès)

- **Ateneu l'Aliança**
LLIÇA D'AMUNT (VALLÈS ORIENTAL)
  - **Ateneu Agrícola de Lavern**
LAVERN SUBIRATS (ALT PENEDÈS)
  - **Centre L'Avenir Fanalenc**
PLATJA D'ARO (Baix Empordà)
  - **Ateneu Sant Just Desvern**
SANT JUST DESVERN (Baix Llobregat)
  - **Casal Montblanquí**
MONTBLANC (Conca de Barberà)
  - **Ateneu de Cultura Popular**
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT (Baix Llobregat)
  - **Lluïsos d'Horta**
BARCELONA (Barcelonès)
  - **Ateneu Hortenc**
BARCELONA (Barcelonès)
  - **Centre Moral i Cultural del Poblenou**
BARCELONA (Barcelonès)
- No federada:
- **Organització Veïns Barriada Pardiniyes**
LLEIDA (Segrià)
  - **Centre Cultural i Recreatiu Ca l'Avi**
SUBIRATS (Alt Penedès)
  - **El Casal de la Granada**
LA GRANADA (Alt Penedès)
  - **Foment de Sitges**
SITGES (El Garraf)

EL CASAL CULTURAL DE MOLLET, NOVA ENTITAT FEDERADA

El Casal Cultural de Mollet fou inaugurat el 7 de juny de 1964. Amb 1.600 persones associades, l'entitat compta amb un edifici de tres plantes on hi fan activitat les seccions de Biblioteca Pública, Conferències i Actes Culturals, Escola de Formació Professional i Llar d'Avis. Presidit per Josep Cot, el Patronat del Casal Cultural és qui gestiona l'espai.

Casal Cultural de Mollet del Vallès
Rambla Balmes, 2
08100 Mollet del Vallès (Vallès Oriental)
93 593 11 74
elcasal@elcasal.cat
www.elcasal.cat

ENTITATS

IV CONSELL DE LA XTAC

Amb motiu del 150è aniversari del naixement de Josep Puig i Cadafalch (1867-1956), la Xarxa de Teatres d'Ateneus de Catalunya (XTAC) coproduirà un monòleg teatral al voltant de la figura de l'arquitecte mataroní, junt a la Diputació de Barcelona i la companyia Teatre Obligatori.

La iniciativa es va presentar el 29 d'abril, al IV Consell de la XTAC, celebrat a Pineda de Mar, en el marc de la Mostra de Teatre Amateur. La cita va reunir 25 entitats integrants. Avui la XTAC la formen 34 ateneus, amb 38 sales i 12.249 butaques. Per la temporada actual, que va de l'octubre de 2016 al desembre de 2017, estan programades 264 funcions. 335.000 euros és el total d'inversió destinada en programació. La Mostra va acollir la primera producció de la XTAC, "L'auca del senyor Esteve", de Quatre per Quatre.

"L'auca del Senyor Esteve". Foto: Jordi Molina.

CATÀLEG D'ACTIVITATS

El Catàleg d'activitats és una eina que facilita esdeveniments per programar a les entitats federades: actuacions en viu, xerrades, exposicions, visites guiades, projeccions de cinema, i d'altres. Pots consultar-lo al web www.ateneus.cat. Entre les novetats destaquem:

ESPECTACLE DECTITELLES

«NÒMADA»
de la Companyia Viriabilis

XERRADA

«140 ANYS MESURANT EL TEMPS»
de Francesc Sardà i Jordi Soler

EXPOSICIÓ

«ATENEUS: CULTURA I LLIBERTAT»

SÈRIE DOCUMENTAL

«AIGUALLUMS – ART I CULTURA»

CAMPANYA SOLIDÀRIA «SENSE SOSTRE»

Només a Barcelona hi ha 941 persones sense sostre i 1973, sense llar. A Espanya, en són 40.000. És allò que ningú vol veure.

Aquest 2017, la Federació d'Ateneus de Catalunya ha escollit el projecte www.sensesostre.cat com a campanya solidària de la que volem que els ateneus en siguin partícips: Sense sostre és un llargmetratge de ficció, escrit i dirigit per Xesc Cabot i Pep Garrido, impulsat des de les productores Atiende Films i Alhena Production. La pel·lícula vol visibilitzar, fer reflexionar i fer reaccionar a la societat sobre el sensellarisme a casa nostra.

La FAC i la Fundació Catalunya Cultura us fan arribar unes propostes exclusives per a les entitats federades:

• Projeccions a la carta (450€)

Projecció de "Sense Sostre" amb presència i cinefòrum dels directors i actors (els desplaçaments fora de la ciutat de Barcelona es facturaran a part) + Presència als títols de crèdit del film. En cas d'aconseguir 15 o més projeccions el preu podria ser de 400€.

• Cinefòrum social (260€)

Projecció de "Sense Sostre" amb la presència dels directors, treballadors i/o voluntaris en la lluita contra el sensellarisme i/o persones que han viscut al carrer (els desplaçaments fora de la ciutat de Barcelona es facturaran a part) + Presència als títols de crèdit del film. En cas d'aconseguir 15 o més projeccions el preu podria ser de 235€.

• El teu cineclub (175€)

Projecció de "Sense Sostre" quan i on tu vulguis, gràcies a la precompra de la pel·lícula + Presència als títols de crèdit del film. En cas d'aconseguir 15 o més precompres el preu podria ser de 150€.

Dona suport al projecte www.sensesostre.cat.

A més, hi hauria la possibilitat d'oferir activitats personalitzades, visites guiades o tallers, a aquells ateneus que mostressin el seu interès en la pel·lícula.

*Part de la recaptació d'aquestes activitats estarà destinada a la Fundació Arrels i la seva lluita contra el sensellarisme.

LA MEMÒRIA HISTÒRICA DELS ATENEUS

El Centre Moral i Cultural del Poblenou va acollir, 22 d'abril, la taula rodona "La memòria històrica dels ateneus". Convocat per la FAC, el debat ha reunit a tres historiadors que han publicat estudis sobre entitats a diferents territoris. "Es tracta de reconstruir un trencaclosques de documents escampats", segons Jordi Albaladejo, autor del llibre "Associacionisme educatiu i cultural. L'Ateneu Obrer i el Círcol Catòlic de Badalona (1879-1936)" (2017), obra guanyadora de la II Beca Terra d'Ateneus. Per a Guillem Puig, guanyador de la III Beca pel treball que se centrarà en l'associacionisme a La Selva del Camp, "els ateneus són escoles de democràcia; espais per polititzar-se i obtenir bagatge cultural des de la proximitat".

"Avui no s'entendria la societat catalana sense la tasca de sociabilitat i divulgació dels ateneus", segons Amàlia Bosch, autora d'"El Centre Democràtic i Progressista de Caldes de Montbui. Ateneu de llibertat, cultura i país" (2017) i "Els ateneus de Catalunya" (1987). Els tres estudiosos han coincidit en la necessitat de reclamar la cura i conservació de la documentació de les entitats.

Jordi Albalafejo, Amàlia Bosch i Guillem Puig són autors de llibres d'història d'entitats. Foto: Toni Galitó.

EXPOSICIÓ «L'ATENEU ÉS CASA TEVA: LITERATURA»

Els ateneus han estat espais de difusió literària des de mitjan de segle XIX. Són seus de biblioteques, fons documentals, aules de formació d'escriptura i han originat clubs de lectura. La repercussió literària dels ateneus és un estudi en el que la Federació d'Ateneus de Catalunya s'està centrant per tal de donar llum a una exposició amb plafons que itinerarà per les entitats federades. La voluntat és presentar aquesta exposició abans que finalitzi l'any.

El foment de la literatura als ateneus en una exposició.

DOCUMENTAL "ATENEUS: LLAVOR DE LLIBERTAT"

La Federació d'Ateneus de Catalunya està produint el documental «Ateneus: llavor de llibertat». Encarregat a la productora audiovisual catalana Nosotros, el llargmetratge narrarà en una hora l'aportació dels ateneus, casals i casinos com a l'associacionisme cultural propi de Catalunya. Un llegat identitari que ha contribuït a la socialització i culturització de diversitat de generacions i estrats socials del país durant dos segles. També posarà de relleu la vigència i eferescència de l'ateneisme en ple segle XXI. Per tal de fer-lo realitat, la FAC activarà una plataforma virtual de mecenatge oberta a tota la ciutadania que vulgui col·laborar econòmicament amb aportacions que seran gratificades amb recompenses com aparèixer als títols de crèdit o entrades per assistir a l'estrena. La campanya de mecenatge està activada al portal www.ateneus.cat/documental/.

Necessitem 10.000 euros pel projecte. Pel que us demanem, d'una banda, que en feu difusió entre els vostres associats, i de l'altra, que participeu econòmicament a la campanya de mecenatge. La campanya s'activarà durant aquest mes de maig al portal www.ateneus.cat/documental/.

Documental «Ateneus: llavor de llibertat».

BEQUES SOCIALS TOTS HI TENIM LLOC!

Els ateneus podeu facilitar activitats a persones en risc d'exclusió social:

Termini per enviar les places becaades el 2n trimestre (abril – juny): 10 de juliol de 2017.

Termini per enviar les places becaades el 3r trimestre (setembre – desembre): 11 de desembre de 2017.

+ info: www.ateneus.cat / ateneus@ateneus.cat / 93 2688130

Per accedir a qualsevol servei i/o conveni, contacta a: ateneus@ateneus.cat o 932688130.

ARQUITECTURA I ENGINYERIA

Assessorament gratuït i gestió a preus especials en arquitectura i enginyeria a les entitats per facilitar el compliment i l'adequació a les normatives i la remodelació d'espais.

ASSEGUANCES

Ofereix solucions als dubtes sobre assegurances contractades o ampliació de cobertures..

COMPTABLE I FISCAL

Assessorament especialitzat en aspectes comptables, fiscals i laborals d'entitats entitats sense finalitat lucrativa.

COMUNICACIÓ

Orientació i millora de la comunicació interna i externa de les entitats, creació de pàgina web corporativa; butlletins informatius i/o material de difusió a través de l'alumnat de la UOC.

DINAMITZACIÓ CULTURAL

Assessorament i gestió en matèria jurídica a les entitats per facilitar el compliment de la normativa legal vigent: adaptació d'estatuts, protecció de dades o organització d'espectacles.

EFICIÈNCIA ENERGÈTICA

Assessorament en gestió energètica a les entitats; calderes de biomassa i preus especials en la contractació elèctrica i de gas

FORMACIÓ

Programació de sessions formatives específiques i personalitzades a les entitats federades.

GASTRONÒMIC

Ofereix preus especials i descomptes a les entitats i als seus socis en productes de gastronomia de proximitat.

GESTIÓ D'EQUIPAMENTS

Facilita el dia a dia de les entitats: impremta, descomptes en oci, gestió d'esdeveniments, venda d'entrades d'espectacles, enviaments, material contra incendis, etc.

SERVEI JURÍDIC

Assessorament i gestió en matèria jurídica a les entitats per facilitar el compliment de la normativa legal vigent: adaptació d'estatuts, protecció de dades o organització d'espectacles.

MATERIAL

Confecció de carnets personalitzats de socis; material d'oficina; cessió gratuïta de material divers per a les activitats; llibres en préstec de la biblioteca de la FAC i obsequis corporatius.

RECURSOS ARTÍSTIC

Ofereix opcions per programar activitats a les entitats federades.

RECURSOS ECONÒMICS

"Tots hi tenim lloc!" és un programa de cohesió social destinat a facilitar l'accés de col·lectius en risc d'exclusió social a les entitats

RECURSOS FINANCERS

Assessorament i gestió en matèria jurídica a les entitats per facilitar el compliment de la normativa legal vigent: adaptació d'estatuts, protecció de dades o organització d'espectacles.

RECURSOS HUMANS

Assessoria en matèria laboral, gestió d'entrada al programa de Treballs en Benefici a la Comunitat, voluntariats i convenis de pràctiques amb estudiants.

RECURSOS TÈCNICS

Ofereix material tècnic de sonorització, serveis tècnics, audiovisuals, assistència tècnica i lloguer de material de so, il·luminació i vídeo.

SUBMINISTRAMENTS

Electricitat, gas o telefonia són subministraments bàsics que les entitats poden gestionar a preus assequibles..

SUBVENCIONS

Informa permanentment sobre les noves convocatòries d'ajuts econòmics als que poden optar les entitats; assessorament i/o gestió integral en la presentació de sol·licituds d'ajuts.

CREU DE SANT JORDI 2017

La FAC felicita a les quatre entitats federades que rebran aquest 2017 la Creu de Sant Jordi per la seva tasca en el foment de la cultura catalana: **L'Associació Centre Cultural El Social de Terrassa**; el **Casino Prado Suburense i la Societat Recreativa El Retiro de Sitges** i el **Centre Sant Pere Apòstol de Barcelona**. La Creu de Sant Jordi és un dels màxims reconeixements que pot rebre una persona i/o entitat o empresa per part de la Generalitat de Catalunya.

AGO 2017

El full de ruta per enfortir i visibilitzar el moviment durant aquest 2017 inclou la producció d'un documental sobre els ateneus, la consolidació del desplegament dels serveis de la Federació en delegacions territorials i l'expansió de la Xarxa de Teatres d'Ateneus de Catalunya. L'Assemblea general de socis, celebrada a la Diadema Corberenca (Corbera de Llobregat), el 4 de març, ha aprovat la memòria i l'estat de comptes del 2016 i un pressupost de 450.550€ d'ingressos i 484.200€ de despesa pel 2017.

MEMÒRIA 2016

El 2016, la Federació d'Ateneus de Catalunya tenia 170 entitats federades a 32 de les 42 comarques de Catalunya i a 119 municipis d'arreu del país. Seguint el Pla Estratègic (2014-2020), la Federació ha iniciat el 22% de les accions previstes, n'ha complert el 57% i li ha mancat complir amb el 21% de les previstes. Són algunes de les dades destacades a la Memòria anual, document elaborat amb la complicitat de les entitats i que dibuixa l'estat de salut del moviment. És consultable a la web www.ateneus.cat.

DIA MUNDIAL DEL TEATRE

La Xarxa de Teatre d'Ateneus de Catalunya (XTAC), la Federació de Grups Amateurs de Teatre i l'Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya (AADPC) han celebrat conjuntament el Dia Mundial del Teatre (27 de març) en un acte al Foment Cultural i Artístic de Molins de Rei on les convocants han reivindicat el teatre i la cultura com a eines imprescindibles de cohesió i enriquiment social.

Foto: Aleix Lòpez

DELEGACIONS TERRITORIALS

LES DELEGACIONS TERRITORIALS AL DIA

Aprofitant l'Assemblea General de Socis celebrada el 4 de març a la Societat Coral Diadema Corberenca (Corbera de Llobregat), la Comissió Assessora Territorial de la Federació d'Ateneus de Catalunya va citar a les persones delegades de les Delegacions Territorials per recollir les necessitats de les entitats del territori, detectar noves entitats a federar i participar en actes de relleu del seu territori.

La trobada va servir per acordar les següents accions:

1- Programar una jornada formativa

S'ha convocat el 19 de maig, a les 18 h, a l'Ateneu Barcelonès a les juntes de les delegacions per tal que la mateixa junta directiva de la FAC pugui fer un traspàs d'informació detallada dels serveis i projectes pel 2017.

2- Recollir una proposta de calendari d'activitats pels propers 6 mesos

Cadascuna de les delegacions especificarà els recursos necessaris i la distribució de tasques a dur a terme (abans del mes de maig de 2017).

3- Definir un document de procediments per la coordinació de la informació

Servirà de full de ruta informatiu per les accions que generen les delegacions i les de l'equip tècnic de la FAC al territori (abans del mes de maig de 2017).

4- Celebrar un acte de lliurament de plaques a cada delegació

La cita servirà per entregar a les entitats que formen part de cada delegació un distintiu corporatiu que les identifiqui com a membres de la FAC i que pugui generar possibles sinergies entre elles.

5- Recursos humans per a les Delegacions Territorials

La FAC treballarà en l'obtenció dels recursos econòmics necessaris per facilitar la incorporació enguany d'una persona a cada delegació, per tal de dinamitzar-les.

La Delegació territorial de les comarques gironines serà la primera a comptar amb una persona tècnica, la Joana Periañez, que des d'aquest maig treballa al Casino Llagosterenc.

La Comissió també va establir el següent calendari unificat de reunions anuals :

- Reunions trimestrals de juntes rectores: febrer, maig, juliol i novembre
- Reunions semestrals plenàries de les entitats de les delegacions: maig i novembre
- Reunions semestrals de la comissió assessora territorial: coincidint amb l'Assemblea General de Socis de la FAC i durant el mes de setembre.

